

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 15.6.2011
KOM(2011) 351 slutlig

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN

Preliminär utvärderingsrapport om de resultat som uppnåtts och om de kvalitativa och kvantitativa aspekterna på genomförandet av finansieringsprogrammet Civilrätt

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING.....	2
UPPHOVET TILL PROGRAMMET CIVILRÄTT	2
PROGRAMMETS MÅL.....	3
PROGRAMMETS OLIKA MÖJLIGA VERKSAMHETER	4
PROGRAMFÖRVALTNING.....	6
KOMMISSIONENS INITIATIV.....	11
SÄRSKILDA PROJEKT	12
SÄRSKILDA PROJEKT INOM OMRÅDET KONKURRENSLAGSTIFTNING.....	20
DRIFTSSTÖD.....	21
SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER.....	23

INLEDNING

I Europaparlamentets och rådets beslut¹ av den 25 september 2007 om inrättande av det särskilda programmet Civilrätt föreskrivs att kommissionen för Europaparlamentet och rådet senast den 31 mars 2011 ska lägga fram en preliminär utvärderingsrapport om de resultat som uppnåtts och om kvalitativa och kvantitativa aspekter på programmets genomförande.

Med denna rapport uppfylls den skyldigheten. Rapporten innehåller en beskrivning av programmets framsteg sedan det antogs i september 2007 och en sammanfattning av de viktigaste resultaten.

De första verksamheterna som finansierats genom programmet inleddes först för knappt tre år sedan. Det är än så länge bara några av dessa verksamheter som har avslutats. Därför läggs tonvikten i rapporten främst på programmets struktur och förvaltning.

Rapporten tar också upp en del av de frågor som kommer att stå i centrum vid förberedelserna inför nästa budgetplanering.

Utvärderingen grundas bland annat på följande:

- Kommissionens statistik- och budgetuppgifter samt erfarenheter från det föregående finansieringsprogrammet.
- Statistik- och budgetuppgifter, samt intrycken av programmets effektivitet när det gäller att stödja kommissionens politiska verksamhet.
- Analys av hur programmet fungerar.
- Utbyte av idéer vid ett informellt möte, med de flesta av medlemsstaternas företrädare inom programkommittén, som helt ägnades åt denna utvärdering. Mötet ägde rum i Bryssel den 11 januari 2011.

Kommissionen ska också senast den 31 december 2014 lägga fram en slutlig utvärderingsrapport med slutsatser om i vilken omfattning målen har uppnåtts, på grundval av prestationsindikatorer.

UPPHOVET TILL PROGRAMMET CIVILRÄTT

Programmet är en uppföljning av de tidigare programmen Grotius (1996–2000), Grotius – civilrätt (2001), Schuman (1999–2001) och av den allmänna gemenskapsramen för åtgärder i syfte att underlätta ett civilrättsligt samarbete för perioden 2002–2006.

Programmet Grotius syftade till att underlätta det rättsliga samarbetet mellan medlemsstaterna genom att främja den ömsesidiga förståelsen för rättsliga och judiciella system. Det riktade sig till rättstillämpare och gjorde det möjligt att finansiera utbildning, utbytes- och

¹ Beslut nr 1149/2007/EG, EUT L 257, 3.10.2007, s. 16.

praktikprogram, anordnande av möten, utredningar och forskning samt förmedling av information.

Robert Schuman-programmet genomfördes 1999–2001 med syftet att stimulera och stödja initiativ för att främja ökad medvetenhet om gemenskapsrätten hos jurister i medlemsstaterna. Det övergripande målet var att gradvis förbättra tillämpningen av gemenskapsrätten i hela Europeiska unionen.

Därefter föreslog kommissionen ett nytt ramprogram för civilrättsligt samarbete för perioden 2002–2006. Det nya programmet antogs av rådet våren 2002. Tonvikten lades framför allt på åtgärder med mer konkreta resultat och på behovet av ett närmare samband mellan programmets mål och de prioriteringar som fastställts i slutsatserna från Europeiska rådets möte i Tammerfors. Den största nyheten i programmet var möjligheten att finansiera icke-statliga organisationers verksamhet och åtgärder som genomförs på kommissionens initiativ.

Den 6 april 2005 offentliggjorde kommissionen ett meddelande till Europaparlamentet och rådet om inrättande av ett ramprogram om grundläggande rättigheter och rättvisa för perioden 2007–2013. Meddelandet bestod av fyra förslag till beslut, bland annat ett förslag till rådets beslut om inrättande av det särskilda programmet Straffrätt och ett förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om inrättande av det särskilda programmet Civilrätt.

Programmen Straffrätt och Civilrätt syftar till att skapa ett europeiskt område med rättvisa som bygger på principen om ömsesidigt erkännande av rättsliga beslut, samarbete mellan rättsliga myndigheter inom civilrätt och straffrätt samt till att inrätta ett klimat med ömsesidigt förtroende. De syftar också till att göra rättsväsendet mer tillgängligt och därmed underlätta EU-medborgarnas liv, samt göra intressenterna och det civila samhället delaktiga i reflektionerna angående rättsväsendet.

De två programmen skiljer sig åt bland annat genom att de har olika rättsliga grunder (artikel 31 i EU-fördraget respektive artikel 61 i EG-fördraget), men de förvaltas på liknande sätt, vilket gör det möjligt att upprätthålla en viss helhet.

Programmet Civilrätt antogs relativt sent i medbeslutandeförfarandet, i slutet av september 2007, vilket medförde förseningar av offentliggörandet av inbjudan att lämna förslag och urvalet av projekt. Dessa förseningar har nu helt hämtats in.

PROGRAMMETS MÅL

Programmets allmänna mål är att finansiera åtgärder som syftar till att främja rättsligt samarbete för att skapa ett europeiskt område med verklig civilrättslig rättvisa. Närmare bestämt syftar målen till följande:

- Främja rättsligt samarbete i syfte att bidra till att skapa ett europeiskt område med verklig civilrättslig rättvisa.
- Främja undanröjande av hinder för väl fungerande gränsöverskridande civilrättsliga förfaranden i medlemsstaterna.

- Förbättra det dagliga livet för individer och företag genom att göra det möjligt för dem att utöva sina rättigheter i hela Europeiska unionen, särskilt genom att främja möjligheterna till rättslig prövning.
- Förbättra kontakterna, utbytet av information och arbetet i nätverk mellan rättsliga och administrativa myndigheter och rättstillämpare, bl.a. genom stöd till rättslig utbildning, för att sådana myndigheter och rättstillämpare ska nå en bättre förståelse sinsemellan.

Varje år offentliggörs ett nytt arbetsprogram och en ny inbjudan att lämna förslag. I arbetsprogrammet och i inbjudningarna att lämna förslag anges årets prioriteringar för inbjudningar att lämna förslag samt alla etapper av urvalsförfarande:

- För 2007 fastställdes dock inga särskilda prioriteringar.
- För 2008 och 2009 var programmets allmänna prioritering att bidra till åtgärder inom e-juridik.
- För 2010 var den allmänna prioriteringen återigen e-juridiken, plus utbildning av rättstillämpare.
- För 2011 har flera prioriteringar angetts.

Definitionen av precisa prioriteringar kan bara öka programmets effektivitet. Prioriteringarna ses dock bara som vägledande. I de årliga arbetsprogrammen föreskrivs att nyskapande program som inte ligger inom de prioriterade sektorerna inte kommer att förkastas. Med andra ord är prioriteringarna relativt teoretiska.

I de årliga arbetsprogrammen fastställs också andelen samfinansiering från gemenskapen, samt övre och nedre gränser inom vilka finansiering kan beviljas.

För varje år har samfinansieringsandelen fastställts till 80 procent av de berättigande kostnaderna, trots att den för tidigare program bara var på 60 procent. Däremot har trösklarna från och med 2009 ändrats från 50 000 och 200 000 euro till 75 000 och 500 000 euro.

Programmet vänder sig bland annat till rättstillämpare, nationella myndigheter och medborgare i unionen i allmänhet.

Det är öppet för institutioner och offentliga eller privata organisationer, däribland yrkesorganisationer, universitet, forskningsinstitut och institutioner för juridisk utbildning, rättstillämpare samt internationella organisationer och medlemsstaternas icke-statliga organisationer.

Programmet är öppet för alla medlemsstater utom Danmark. Anslutande länder, kandidatländer och de länder på västra Balkan som deltar i stabiliserings- och associeringsprocessen får delta i programmet på vissa villkor.

PROGRAMMETS OLIKA MÖJLIGA VERKSAMHETER

I beslutet anges olika slags åtgärder som programmet kan stödja, bl.a. följande:

- Åtgärder på kommissionens initiativ

Detta är särskilda åtgärder som initieras av kommissionen, till exempel undersökningar och forskning, opinionsundersökningar, fastställande av gemensamma indikatorer och metoder, insamling, bearbetning och spridning av uppgifter och statistik, seminarier, konferenser och expertmöten, anordnande av offentliga kampanjer och evenemang, utveckling och underhåll av webbplatser, utarbetande och spridning av informationsmaterial, stöd till och förvaltning av nationella expertnätverk samt analys-, övervaknings- och utvärderingsverksamhet.

Kommissionen använder sig av offentlig upphandling.

- Särskilda projekt

Detta är särskilda gränsöverskridande projekt av intresse för gemenskapen som läggs fram av en myndighet eller något annat organ i en medlemsstat, en internationell organisation eller en icke-statlig organisation, alltid med deltagande av minst två medlemsstater eller åtminstone en medlemsstat och ett annat land, som antingen kan vara ett anslutande land eller ett kandidatland.

Följande länder får delta i programmets åtgärder: de anslutande länderna, kandidatländerna och de länder på västra Balkan som deltar i stabiliserings- och associeringsprocessen i enlighet med villkoren i de associeringsavtal eller tilläggsprotokoll till dessa om deltagande i gemenskapsprogram som ingåtts eller kommer att ingås med dessa länder. Vid tidpunkten för upprättandet av denna rapport har inga tredjeländer uppfyllt de villkor som krävs för att delta i programmet.

Anm.: Varje år reserveras ett belopp på 800 000 euro för finansiering av särskilda projekt med anknytning till utbildning av rättstillämpare inom området europeisk konkurrensrätt. Denna verksamhet är föremål för en särskild inbjudan att lämna förslag.

- Driftsstöd

Programmet kan finansiera verksamhet inom icke-statliga organisationer eller andra organ, som arbetar med mål av allmänt europeiskt intresse, i överensstämmelse med programmets allmänna mål och enligt de villkor som anges i de årliga arbetsprogrammen.

Som framgår längre ner har bestämmelsens något dunkla formulering medfört vissa svårigheter.

- Organ som anges i den rättsliga grunden

Programmet kan ge driftsstöd för att medfinansiera utgifter i samband med de ständiga arbetsprogrammen för det europeiska nätverket för tillsynsmyndigheter för domstolsväsendet och nätverket med ordförande i Europeiska unionens högsta domstolar, när dessa utgifter hänförs till uppfyllande av ett mål av allmänt europeiskt intresse.

- Det europeiska rättsliga nätverket

Programmet ska också underlätta driften av det europeiska rättsliga nätverk på privaträttsens område som inrättats genom rådets beslut 2001/470/EG.

PROGRAMFÖRVALTNING

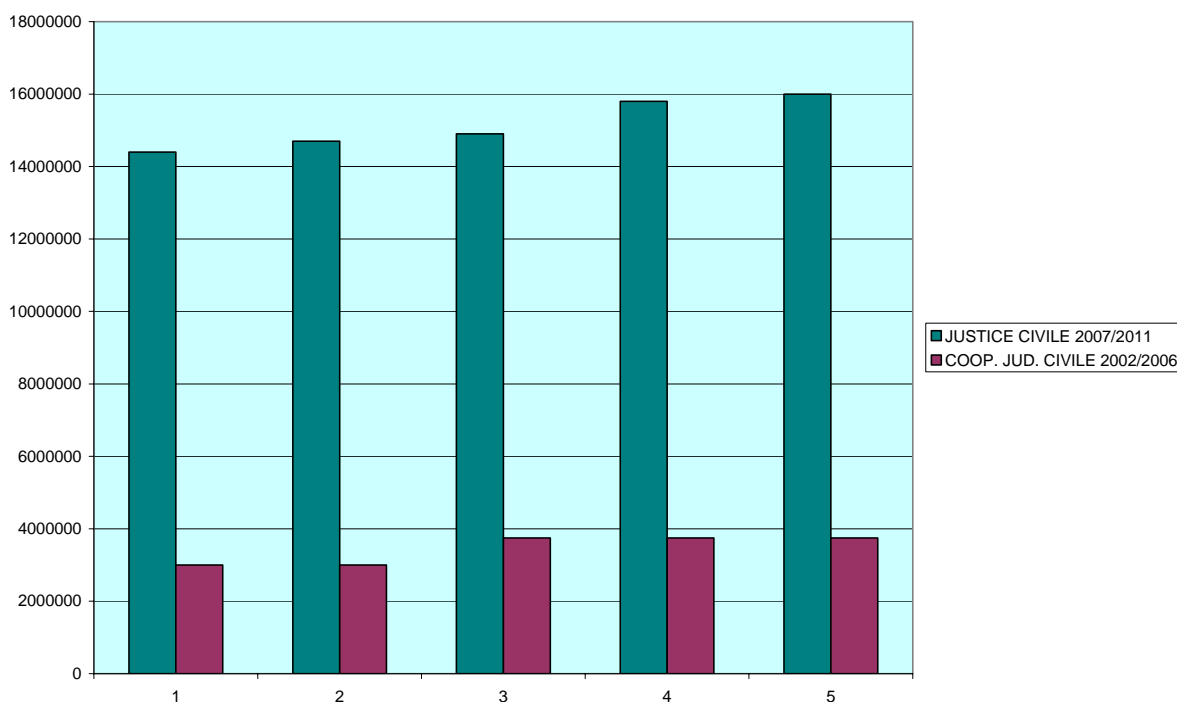
- Finansiella resurser

Budgetplanen ser ut som följer, i miljoner euro:

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totalt
Civilrätt	14,4	14,7	15,3	15,8	16,0	16,5	17,1	109,3

Budgetrubriken är 18 06 07.

Programmet Civilrätt har en betydligt större budget än tidigare program. I diagrammet nedan redovisas skillnaden mellan anslagen till programmet för civilrättsligt samarbete (5-årigt) och det aktuella programmet (de fem första åren). Man bör dock komma ihåg att det sistnämnda omfattar kostnader för det europeiska rättsliga nätverket och de särskilda åtgärderna inom konkurrensområdet (800 000 euro per år) som förvaltas av generaldirektoratet för konkurrens.

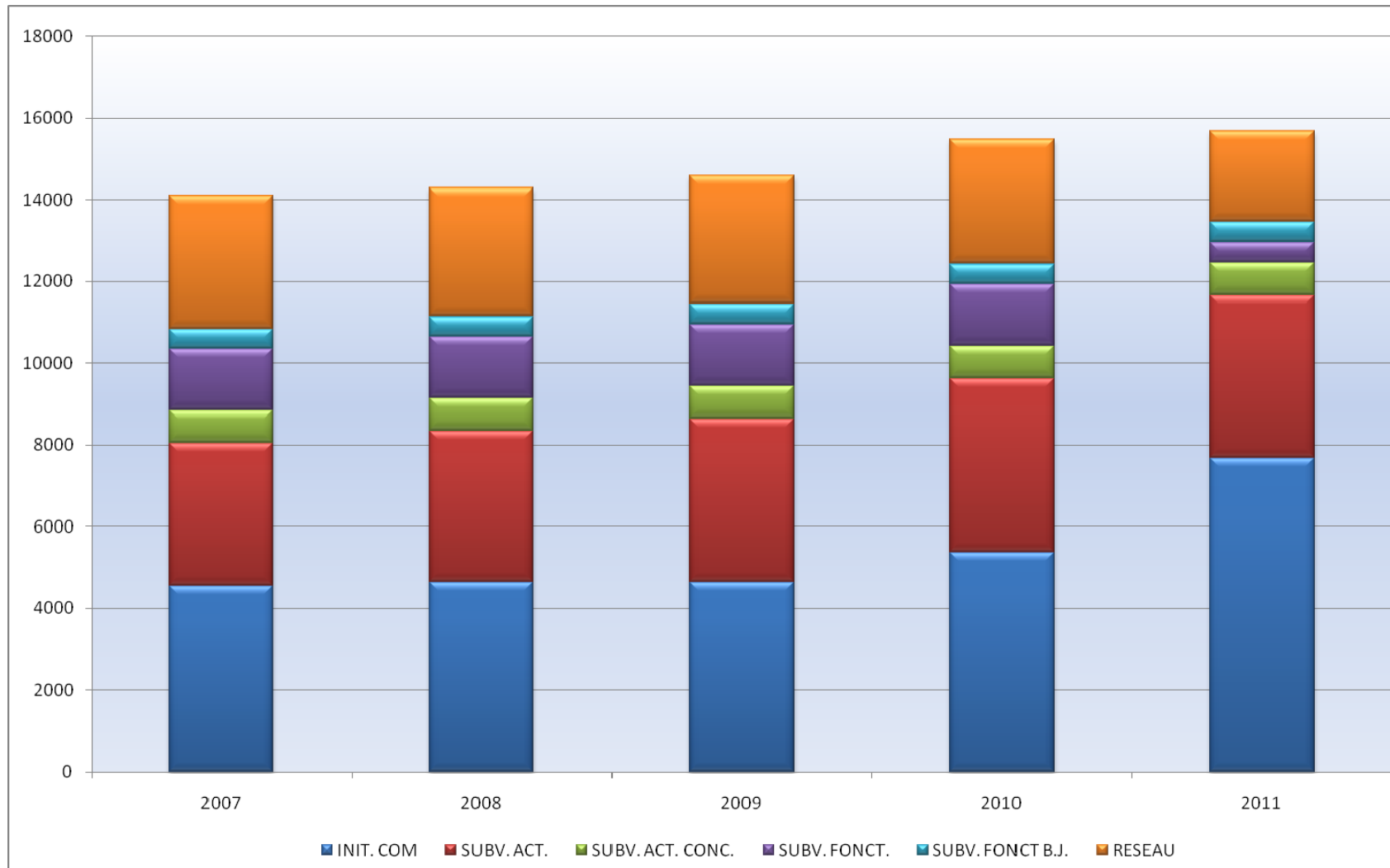
Grön: Civilrätt 2007/2011

Röd: Civilrättsligt samarbete 2002/2006

Diagrammet på nästa sida visar fördelningen av den tillgängliga budgeten mellan de olika verksamheter som föreskrivs i programmet från år till år.

Observera den relativt obetydliga del som utgörs av anslag till programmets mest centrala åtgärd (särskilda gränsöverskridande projekt).

DEN TILLGÄNGLIGA BUDGETENS FÖRDELNING PÅ OLIKA TYPER AV VERKSAMHET

Blå: Åtgärder på kommissionens initiativ

Röd: Åtgärdsstöd

Grön: Åtgärdsstöd: konkurrens

Lila: Driftsstöd

Ljusblå: Driftsstöd till organ som anges i den rättsliga grunden

Orange: Nätverk

- Ett projekts livscykel

Som många andra EU-program genomförs programmet Civilrätt enligt en bestämd cykel, åtminstone när det gäller delen ”särskilda projekt”, som sträcker sig över flera år. Cykeln inleds under det första året med ett arbetsprogram för året.

Arbetsprogrammet fastställs av kommissionen som biträds av programmets förvaltningskommitté enligt förvaltningsförfarandet. Vid det informella mötet den 11 januari förklarade alla företrädare för medlemsstaterna att de vill bli mer delaktiga i beslutsfattandet om arbetsprogrammet, som gäller som finansieringsbeslut, liksom urvalet av projekt, även om kommittén här bara uttalar sig enligt rådgivningsförfarandet.

Arbetsprogrammet följs av inbjudan att lämna förslag, urval av de mest relevanta projekten, undertecknande av kontrakt och de första utbetalningarna. Under andra året genomförs programmen. Vid slutet av verksamhetsperioden (högst två år), har projektägarna ytterligare tre månader på sig att lägga fram en slutrapport och en ekonomisk redovisning. För en inbjudan att lämna förslag som publiceras år n görs de slutliga utbetalningarna med andra ord år n+2 och i vissa fall n+3.

Innehållet i inbjudan att lämna förslag anpassas varje år för att beakta dels de nya prioriteringar som anges i det årliga arbetsprogrammet (som är kopplade till gemenskapens framsteg inom civilrätten), dels erfarenheter från tidigare år.

Urvalsförfarandet kan förefalla utdraget eftersom det tar nästan åtta månader mellan offentliggörandet av inbjudan att lämna förslag och undertecknandet av stödkontrakten. De olika etapperna i förfarandet är följande:

Ansökningarna lämnas senast det datum som anges i inbjudan att lämna förslag. Sedan 2008 ska de ansökande fylla i ett formulär och bifoga nödvändiga bilagor i datorsystemet Priamos.

Tack vare det systemet undviker man manuell hantering av pappersfiler (flera handläggare kan arbeta samtidigt), förhindrar att papper tappas bort och undviker tveksamheter angående mottagningsdatum.

En intern urvalskommitté, som består av tjänstemän från kommissionen, granskar förslagen och kontrollerar

- kriterier för uteslutande och berättigande,
- urvalskriterier,
- tilldelningskriterier (själva utvärderingen).

De olika kriterierna beskrivs närmare i inbjudan att lämna förslag. Ett exempel på en sådan finns i bilaga 2 (arbetsprogram och inbjudan att lämna förslag för 2010).

Om förslagen uppfyller villkoren för berättigande och urval utvärderas de av urvalskommittén som betygsätter dem i förhållande till de olika tilldelningskriterierna.

Kommittén rangordnar de stödberättigade förslagen enligt de betyg de fått och anger vilka förslag den rekommenderar för urval, inom ramarna för den tillgängliga budgeten.

Den rådgivande kommitté som föreskrivs i grundbeslutet sammanträder för att diskutera urvalskommitténs förslag. Hittills har kommittén vid urvalsförfarandena 2007, 2008, 2009 och 2010 avgett ett gynnsamt yttrande med konsensus om de förslag som lagts fram för den.

Det händer att sammanträdena ersätts av ett skriftligt förfarande.

Kommissionen fastställer förteckningen över de förslag som godkänts för samfinansiering ("award decision"). Förteckningen åtföljs av angivna maximibelopp för varje stöd. Beloppen kan ändras om de budgetar som de ansökande lämnar in inte är helt stödberättigande eller korrekt presenterade.

Så snart en helt stödberättigande budget lämnas till kommissionen anslås de krediter som behövs och en bidragsöverenskommelse läggs fram för den potentiella mottagaren. När denna har undertecknats av båda parter kan åtgärden inledas och en första del av finansieringen, för närvarande 70 procent, betalas ut.

Åtgärderna varar i allmänhet mellan 12 och 24 månader räknat från den första dagen i månaden efter det att den sista av de två parterna undertecknat bidragsöverenskommelsen, eller räknat från ett annat datum som stödmottagaren väljer.

Under hela verksamhetsperioden följs projektet av en tjänsteman från kommissionen, som handlägger alla stödmottagarens frågor.

De flesta frågor som mottagarna ställer under projektens genomförande handlar om budgeten (ökning av vissa kostnader eller överföring av kostnaderna mellan olika budgetposter).

Det händer ofta att stödmottagarna vill förlänga projektets varaktighet, antingen för att de inte lyckats genomföra alla åtgärder de tänkt eller för att de haft svårt att organisera konferenser eller seminarier eller samla alla deltagare och intressenter vid ett visst datum.

Ibland beslutar någon av parterna i projektet att dra sig ur och äventyrar därmed hela projektets genomförande.

Byte av personal (vid sjukdom, föräldraledighet osv.) är ett annat vanligt problem som projektledarna stöter på.

Nästa steg är att stödmottagaren lämnar sin slutrapport (om de tekniska och ekonomiska aspekterna) till kommissionen inom tre månader från åtgärdens avslutande, tillsammans med ansökan om slutbetalning.

Utbetalningen görs inom 45 dagar från kommissionens godkännande av denna ansökan.

Kontrollen av projekten sker i flera etapper:

Vid urvalsprocessen: kommissionens finansiella avdelningar kontrollerar att budgeten är stödberättigande och korrekt presenterad. Om något saknas tar de kontakt med de ansökande för att korrigera felen och en bidragsöverenskommelse föreslås först när man är överens om budgetaspekterna.

Under projektens gång kan det hända att en tjänsteman från kommissionen deltar i verksamheter som konferenser och seminarier. Däremot föreskrivs inte någon preliminär rapport.

Vid projektavslut betalas stödet ut till mottagaren först efter det att slutrapporten har godkänts av kommissionen, oavsett om det rör sig om grundaspekterna eller de finansiella aspekterna.

I synnerhet analyserar kommissionens finansiella avdelningar de verifikationer (fakturor osv.) som åtföljer rapporten med hjälp av stickprovskontroller.

KOMMISSIONENS INITIATIV

Under den period som granskats vidtogs följande åtgärder på kommissionens initiativ:

- Underhåll av webbplatser och databaser som skapats under det föregående programmet:

Europeisk civilrättsatlas är ett IT-verktyg som presenteras i form av en webbaserad databas på alla Europeiska unionens språk. Syftet är att ge lättillgänglig information om det civilrättsliga samarbetet.

Civilrättsatlasen ger professionella och medborgare möjligheten att lätt identifiera vilka domstolar och andra behöriga myndigheter som de kan vända sig till i olika ärenden, särskilt följande:

- Sökning av information om domstolars geografiska behörighetsområden.
- Delgivning och översändning av handlingar.
- Bevisupptagning.
- Verkställande av domar.
- Andra frågor.

Dessutom underlättar civilrättsatlasen förfarandena i möjligaste mån genom att ge användaren tillgång till ett verktyg för att fylla i formulär för att kunna utnyttja olika rättsliga instrument.

JURE är en databas som utvecklats av kommissionen och som samlar information om rättspraxis vid EU-domstolen och medlemsstaternas domstolar, tolkningen av rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område samt om tolkningen av Brysselkonventionen från 1968 och Luganokonventionen från 1988.

Databasen är ett mycket kraftfullt verktyg som i första hand är avsett att underlätta tillgången till en komplett information som uppdateras regelbundet. Informationen ställs gratis till förfogande för alla, däribland rättstillämpare i hela Europeiska unionen.

Sammanfattningar av domarna i databasen finns på tyska, engelska och franska samt på domarnas originalspråk.

JURE uppdateras ständigt med bidrag från professionella inom den juridiska sektorn och granskas av Europeiska kommissionen.

- Studier

Kommissionen har finansierat en rad studier genom programmet Civilrätt, bland annat följande:

Det schweiziska institutet för komparativ rätt (Institut Suisse de Droit Comparé – ISDC) fick i uppdrag att undersöka domstolarnas och de utomrättsliga myndigheternas tillämpning av utländska lagar. Undersökningen ska bidra till att avgöra om det är önskvärt med en gemensam strategi på EU-nivå på detta område och i så fall vilka åtgärder som skulle kunna vidtas.

En undersökning om adoptioner sammanfattar lagstiftning, förfaranden och praxis kring adoptioner i de 27 medlemsstaterna samt de eventuella svårigheter som möter EU-medborgare som vill genomföra en internationell adoption. Undersökningen ska granska möjligheterna att inrätta ett EU-förfarande för sådana adoptioner.

Upphovsmännen till en studie om rättshjälp kommer att granska tillämpningen av 2003 års direktiv i ämnet samt Haagkonventionen från 1980.

En annan pågående studie ska bidra till utarbetandet av den rapport som kommissionen ska lämna enligt bestämmelserna i Rom I-förordningen om tillämplig lag för avtalsförpliktelser.

Slutligen har en studie nyligen överlämnats till kommissionen angående gränsöverskridande indrivning av fordringar, som en del av förberedelserna för kommissionens förslag om ett ”europeiskt frysningsbeslut”.

- Verksamhet för främjande och information

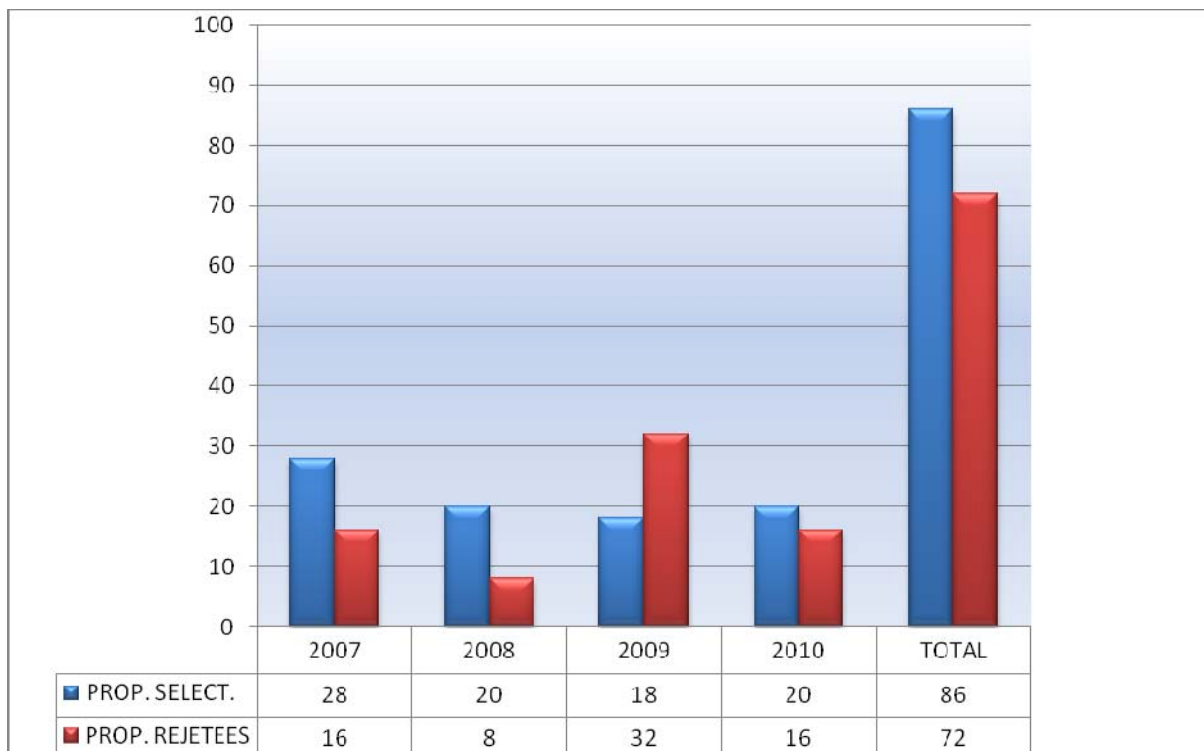
Europeiska civilrättsdagen, som anordnas varje år den 25 oktober i samarbete med Europarådet ger allmänheten en inblick i hur civilrätten fungerar och bidrar därmed till att göra domstolarna inom EU mer tillgängliga. Sedan 2007 delas priset Crystal Scales of Justice ut i samband med civilrättsdagen.

- Konferenser

I januari 2009 anordnade kommissionen och Haagkonferensen för internationell privaträtt en gemensam konferens om familjerätt.

SÄRSKILDA PROJEKT

Mellan 2007 och 2010 mottogs 158 förslag till särskilda gränsöverskridande projekt, varav 86 valdes ut och 72 avvisades.

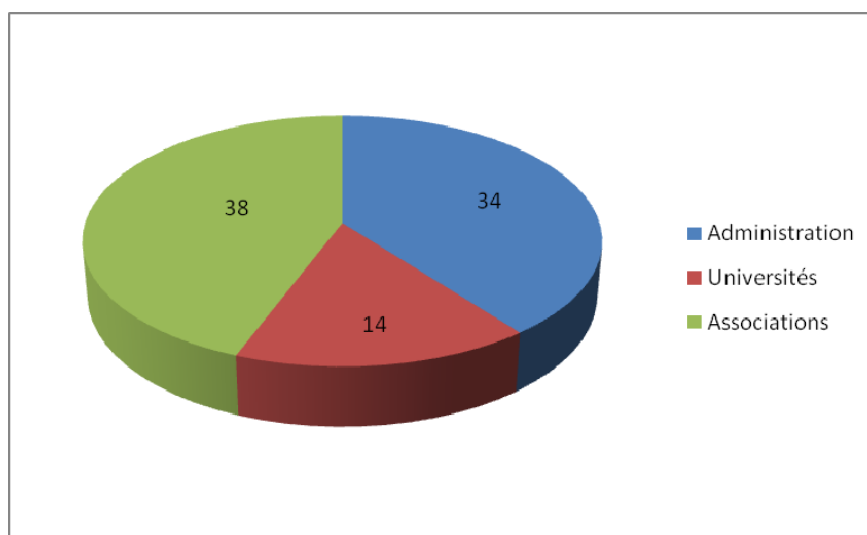
Blå: Utvalda förslag

Röd: Avvisade förslag

Projekten täcker ett brett urval av olika teman, vilket innebär att nästan alla civilrättsens områden omfattas. De teman som tas upp mest är medling och e-juridik.

- Fördelning per typ av mottagare:

Diagrammet nedan visar hur de utvalda projekten fördelas på olika typer av stödmottagare.

- Blå: Administration
- Röd: Universitet
- Grön: Sammanslutningar
- Geografisk fördelning

Organisationer i 19 medlemsstater, av de 26 medlemsstater som deltar i programmet (alla utom Danmark), har lagt fram förslag till särskilda projekt och fått minst ett förslag utvalt.

Alla medlemsstater utom Danmark och Cypern har deltagit i åtminstone ett projekt, antingen som projektledarland eller som partner.

Denna geografiska balans nyanseras dock av det faktum att organisationer från bara fem länder (Tyskland, Italien, Spanien, Belgien och Frankrike) har lagt fram drygt en tredjedel av de förslag som inkommit sedan 2007 och av de projekt som valts ut. Det är också organisationerna i dessa länder som oftast är partner i de projekt som drivs av andra.

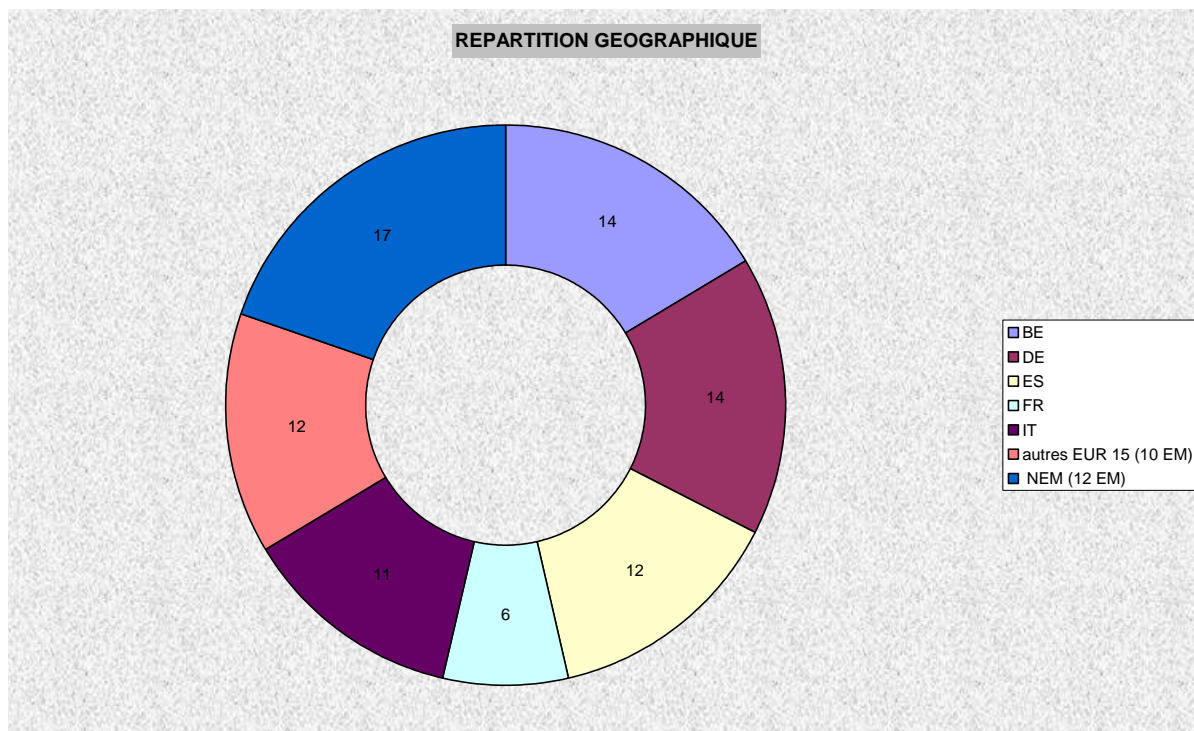
Sedan programmets start har det hela tiden varit de tyska organisationerna som är bäst representerade i alla nivåer av deltagande. I det föregående programmet var de italienska organisationerna mest representerade.

Man kan också konstatera att organisationer från vissa länder, som Österrike, Estland, Nederländerna, Portugal och Rumänien ofta är med som projektpartner.

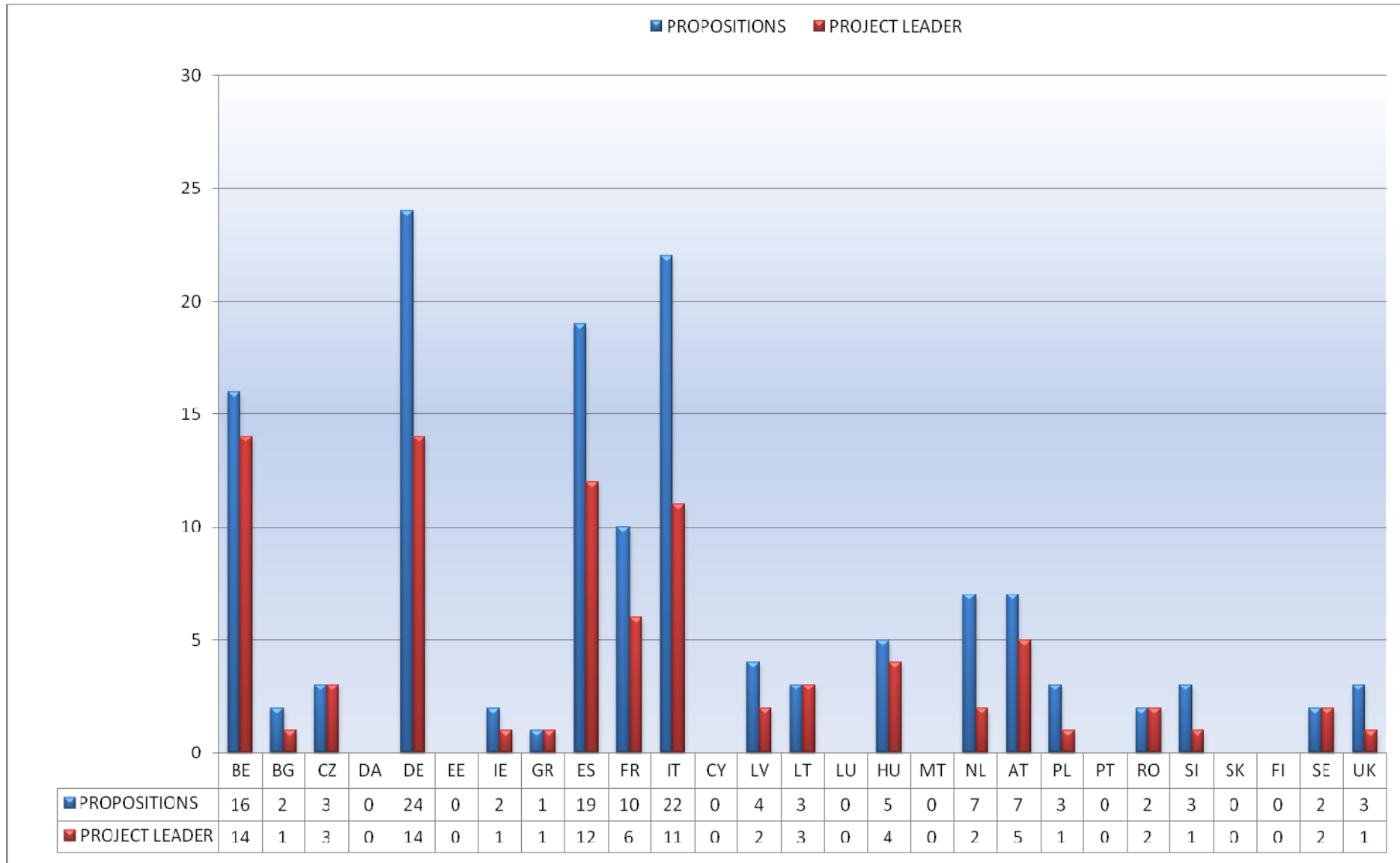
Ett projekt samlar i genomsnitt cirka tre partner från olika länder, projektledarlandet inräknat.

	FÖRSLAG	PROJEKTLEDARE	PARTNER	DELTAGANDE
BE	16	14	14	28
BG	2	1	9	10
CZ	3	3	7	10
DA	0	0	0	0
DE	24	14	26	40
EE	0	0	12	12
IE	2	1	0	1
GR	1	1	0	1
ES	19	12	13	25
FR	10	6	15	21
IT	22	11	20	31
CY	0	0	0	0
LV	4	2	6	8
LT	3	3	4	7
LU	0	0	2	2
HU	5	4	7	11
MT	0	0	3	3
NL	7	2	13	15
AT	7	5	15	20
PL	3	1	10	11
PT	0	0	13	13
RO	2	2	10	12
SI	3	1	7	8
SK	0	0	5	5
FI	0	0	3	3
SE	2	2	0	2
UK	3	1	8	9
totalt	138	86	222	

Diagrammet nedan visar den geografiska fördelningen av utvalda projekt:

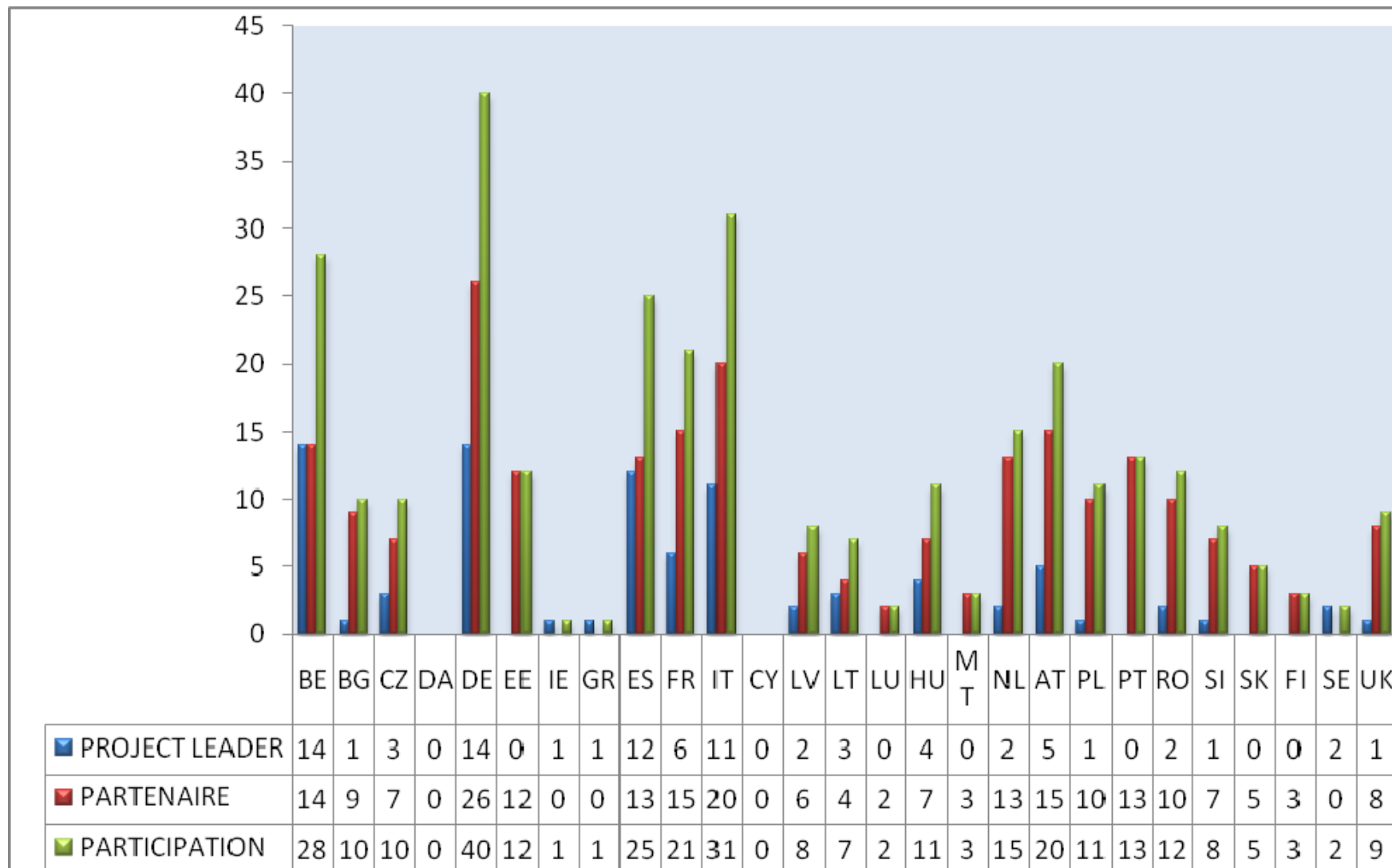
Rubrik: GEOGRAFISK FÖRDELNING
Orange: andra EU15 (10 medlemsstater)
Mörkblå: Nya medlemstater (12)

Blå: Förslag

Röd: Projektledare

Kolumner (medlemsstater) BE BG CZ DA DE EE IE GR ES FR IT CY LV LT LU HU MT NL AT PL PT RO SI SK FI SE UK

Blå: Projektledare

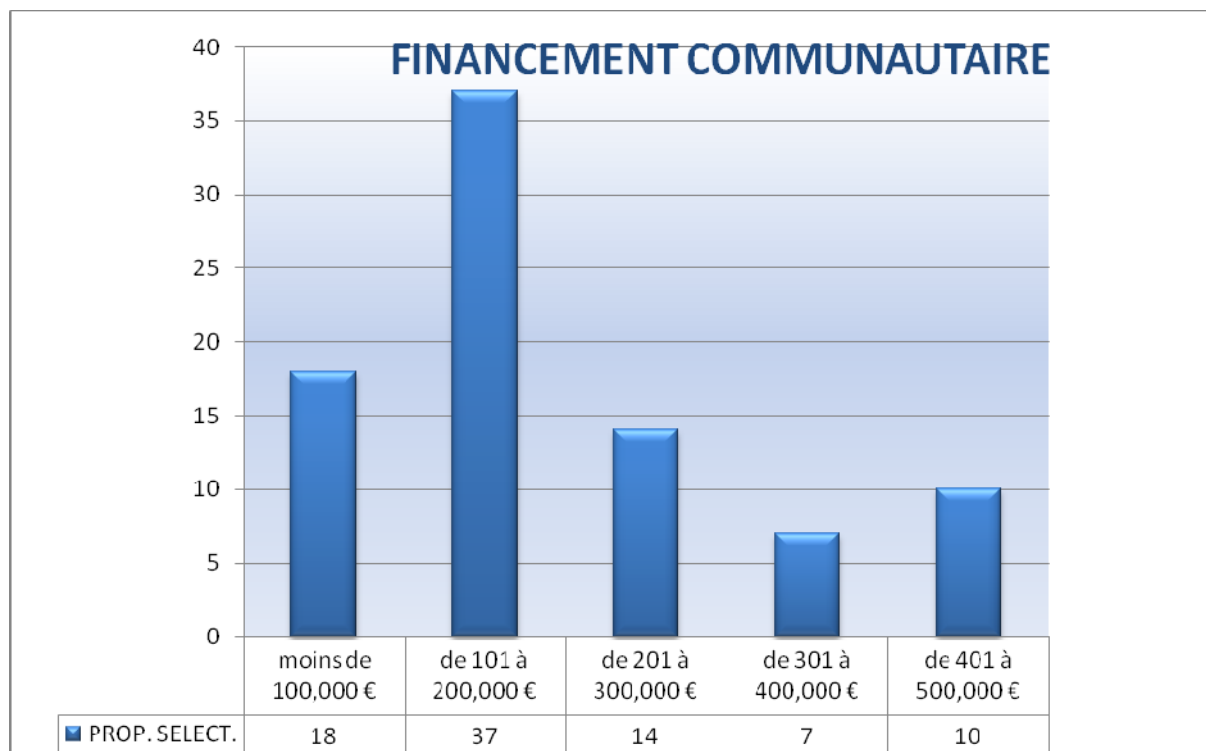
Röd: Partner

Grön: Deltagande

Kolumner (medlemsstater) BE BG CZ DA DE EE IE GR ES FR IT CY LV LT LU HU MT NL AT PL PT RO SI SK FI SE UK

-
- Fördelning per budget

Diagrammet nedan visar de utvalda projektens fördelning enligt värdet på den samfinansiering som beviljats. Att såpass många projekt har en samfinansiering från EU på mellan 101 000 och 200 000 euro beror på att det under de första två åren fanns ett tak för samfinansiering på 200 000 euro i arbetsprogrammen.

Rubrik Gemenskapsfinansiering

Blå: Utvalda förslag

Kolumner: mindre än 100 000 €, 101 000–200 000 €, 201 000–300 000 €, 301 000–400 000 €, 401 000–500 000 €

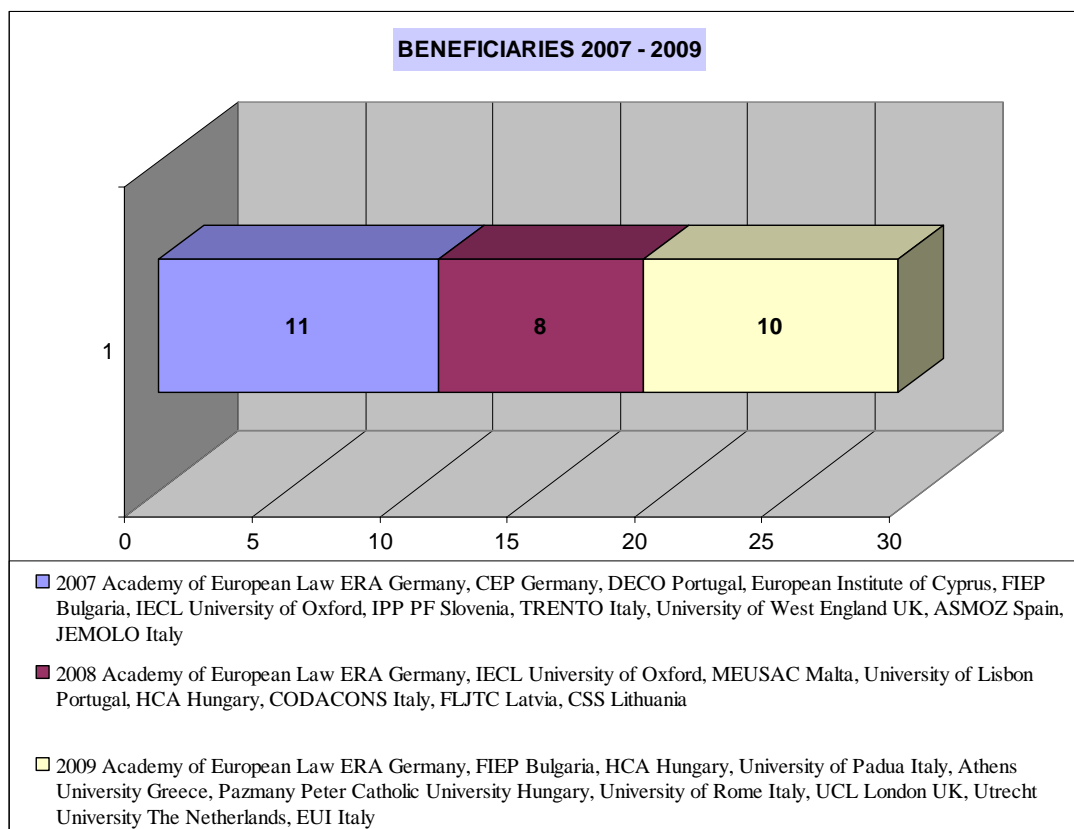
SÄRSKILDA PROJEKT INOM OMRÅDET KONKURRENSLAGSTIFTNING

I de årliga arbetsprogrammen föreskrivs att 800 000 euro varje år ska avsättas för att samfinansiera särskilda projekt inom området genomförande av den europeiska konkurrenslagstiftningen.

De utvalda projekten handlar om rättsligt samarbete mellan nationella domstolar, samt utbildning av domare inom de olika aspekterna av EU:s konkurrenslagstiftning, särskilt de regler som gäller företag och statligt stöd.

De flesta projekten gäller utbildningsverksamhet. Det rör sig om såväl konferenser som seminarier och utbildningskurser i mer strikt mening.

I diagrammet nedan redovisas de tre årens stödmottagare:

Rubrik: STÖDMOTTAGARE 2007–2009

Blå: 2007 Academy of European Law ERA Tyskland, CEP Tyskland, DECO Portugal, European Institute of Cyprus, FIEP Bulgarien, IECL University of Oxford, IPP PF Slovenien, TRENTO Italien, University of West England UK, ASMOZ Spanien, JEMOLO Italien

Lila: 2008 Academy of European Law ERA Tyskland, IECL University of Oxford, MEUSAC Malta, University of Lisbon Portugal, HCA Ungern, CODACONS Italien, FLJTC Lettland, CSS Litauen

Gul: 2009 Academy of European Law ERA Tyskland, FIEP Bulgarien, HCA Hungary, University of Padua Italien, Athens University Grekland, Pazmany Peter Catholic University Ungern, University of Rome Italien, UCL London UK, Utrecht University Nederländerna, EUI Italien

Nära hälften av de samfinansierade utbildningsåtgärderna (13 av 29) har genomförts av Academy of Law i Trier (ERA).

Domare från alla EU-länder har deltagit i de utbildningar som anordnats.

Sedan 2007, det år då den del som gäller konkurrenslagstiftningen kopplades till programmet Civilrätt, har allt fler domare (och åklagare och andra rättstillämpare) kunnat delta i utbildningarna: 499 stycken 2007, 678 stycken 2008, 747 stycken 2009.

DRIFTSSTÖD

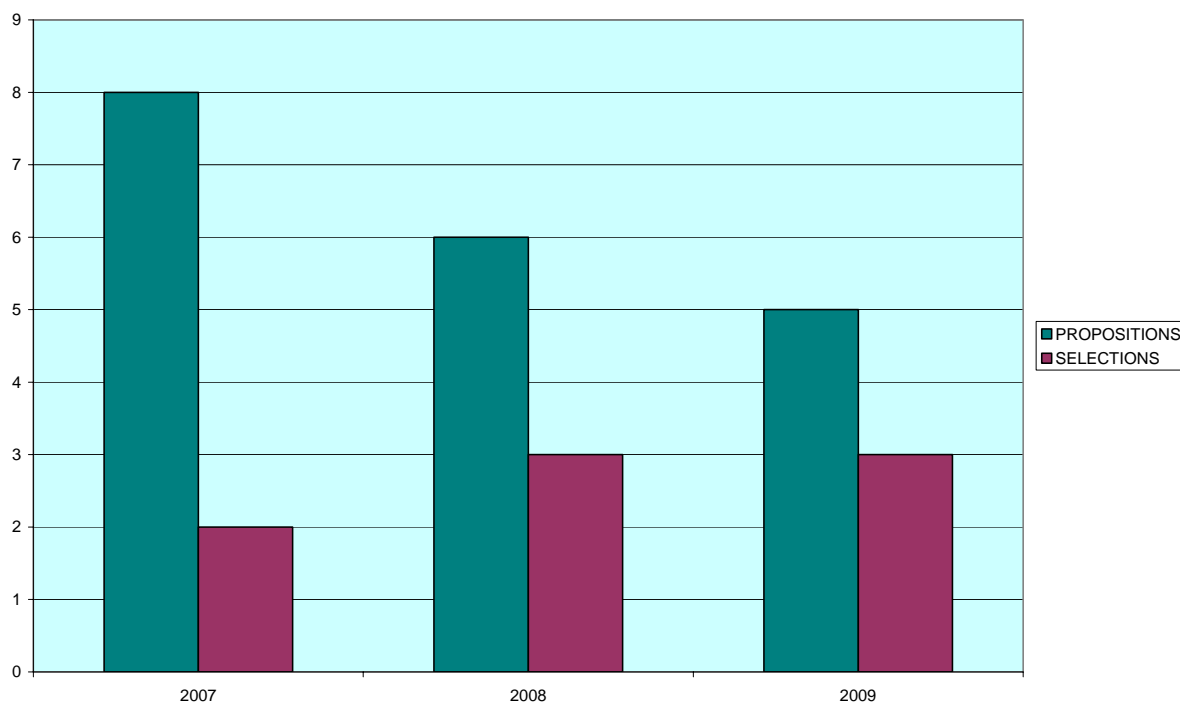
- Stöd som beviljats efter en inbjudan att lämna förslag

Möjligheten att samfinansiera vissa icke-statliga organisationers arbetsprogram medförde under de tre första åren bara några få ansökningar (19), varav ett fåtal valdes ut (6 olika

organisationer valdes ut under de första tre åren, varav en tre gånger och en annan två gånger).

De krediter som anslagits för denna typ av åtgärder har inte utnyttjats i tillfredsställande grad (omkring 30, 50 respektive 60 procent av de tillgängliga krediterna under programmets första tre år), vilket föranlett kommissionen att minska det vägledande beloppet kraftigt från och med 2011 (från 500 000 euro till 150 000 euro).

I sammanfattningen återkommer vi till anledningarna till denna anslagsminskning och de slutsatser som kan dras av den.

Grön: Förslag

Lila: Utvalda

- Stöd som beviljats de organ som nämns i grundbeslutet

I artikel 4 d i beslutet av den 25 september 2007 föreskrivs möjligheten att bevilja driftsstöd till två europeiska nätverk som uttryckligen anges, nämligen det europeiska nätverket för tillsynsmyndigheter för domstolsväsendet och nätverket med ordförande i Europeiska unionens högsta domstolar. Denna bestämmelse innebär enbart att dessa två organisationer inte behöver konkurrera i samband med en inbjudan att lämna förslag. Däremot måste de lägga fram ett arbetsprogram i början av året och en slutrapport. Dessa granskas av kommissionen innan förskott och resterande belopp betalas ut.

Ordförandena i Europeiska unionens medlemsstaters högsta domstolar har beslutat att organisera sig i ett nätverk. Det konstituerande sammanträdet hölls den 10 mars 2004 vid Frankrikes Cour de cassation med ekonomiskt stöd från Europeiska kommissionen (Agis-programmet).

Ordförandenas nätverk erbjuder EU-instanserna möjligheten att konsultera de högsta domstolarna, samtidigt som dessa kan närma sig varandra på ett sätt som gynnar reflektion

och diskussion. Nätverkets medlemmar samlas vid konferenser för att diskutera teman av gemensamt intresse. Kurser organiseras för de högsta domstolarnas ledamöter inom ramen för programmet för utbyte mellan EU:s rättsliga myndigheter, tillsammans med Europeiska nätverket för rättslig utbildning.

Sedan 2006 arbetar nätverket, med ekonomiskt stöd från kommissionen, på en gemensam portal för rättspraxis där medlemmarna kan söka i alla databaser för nationell rättspraxis.

Nätverkets verksamhet är särskilt betydande inom det område som omfattas av programmet Civilrätt, i synnerhet när det gäller portalen för rättspraxis.

EU-stödet gjorde det möjligt för nätverket att bildas 2008 och inleda sin verksamhet.

SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

- **Slutsatser**

Programmet startade för bara drygt tre år sedan och bland de åtgärder som fått stöd är det än så länge bara ett fåtal som slutförts. Det är därför för tidigt att utvärdera programmets effekter och resultat.

Däremot kan man redan nu konstatera att de finansierade åtgärderna, oavsett om det rör sig om kommissionens egna initiativ eller särskilda projekt, väl stämmer överens med programmets mål och mer allmänt med kommissionens önskan att främja ökade kunskaper om och en korrekt tillämpning av EU-lagstiftningen inom det civilrättsliga området.

De av kommissionens initiativ som redan pågår (civilrättsatlas, databaser, informationsåtgärder, konferenser och studier) syftar till att på olika och kompletterande sätt informera rättstillämparna och allmänheten om den senaste utvecklingen av EU-lagstiftningen inom civilrätten. Särskild tonvikt läggs på information som är praktisk och direkt användbar, bland annat genom att man använder sig av ny teknik för kommunikation.

Budgeten för samfinansiering av vissa icke-statliga organisationers arbetsprogram har begränsats. Under de tre första åren inkom bara ett fåtal ansökningar, varav ännu färre valdes ut (från bara 6 olika organisationer under de tre första åren).

Det råder alltså ingen tvekan om relevansen i målen för programmet Civilrätt, som är en fortsättning av kommissionens lagstiftningsverksamhet och i vissa fall en förelöpare till den. Programmet Civilrätt är en uppföljning av de föregående programmen och spelar en viktig roll för att stödja EU:s politik på det rättsliga området. De verksamheter som finansierats, till en ganska blygsam summa, gör det möjligt att på ett effektivt sätt involvera det organiserade civilsamhället och medlemsstaterna i upprättandet och ett harmoniskt genomförande av EU-rätten.

För övrigt är programförvaltningen effektiv, trots de begränsade personalresurserna, något som kommissionens partner allmänt är överens om.

- **Rekommendationer**

En del rekommendationer kan ges för att göra programmet effektivare.

- Hur kan programmet göras attraktivare?

Även om kvaliteten på de åtgärder som fått stöd inte ifrågasatts kan man konstatera att antalet förslag som lämnats varit relativt lågt, och att den geografiska spridningen inte varit särskilt stor (se diagrammet ovan). Kommissionen har på fyra år bara fått in drygt 150 förslag, mot de 100–150 man förväntat sig redan första året (denna siffra angavs i arbetsprogrammen under rubriken ”expected results”, men sänktes efter tre år).

Det finns olika förklaringar till detta, bland annat följande:

- De teman som tas upp i programmet är mycket tekniska till sin natur (mycket mer än för programmen Daphne III, Grundläggande rättigheter och medborgarskap eller Straffrätt) vilket medfört att förslag bara lämnas in av insatta sökande.
- Små organisationer har svårt att hitta partner och personliga källor till samfinansiering.
- Programmet är relativt okänt utanför den närmaste ”kundkretsen”.
- De som skulle kunna ansöka avskräcks av de invecklade förfarandena.

Den första av dessa svårigheter hänger samman med själva programmets art, men när det gäller de övriga tre kan de åtgärdas på två sätt:

– Dels genom att man marknadsför programmet bättre, bland annat genom att det presenteras i medlemsstaterna, vilket gör det möjligt att informera de mer lokala organisationerna och förklara hur de ska formulera en ansökan, utarbeta ett bra projekt och hur de ska hitta partner. Kommissionen agerar då i partnerskap med myndigheterna i det berörda landet, som åtar sig att samla de organisationer som kan vara intressenter. Besök av denna typ som gjorts i flera medlemsstater sedan 2008 har medfört en ökning av dessa medlemsstaters deltagande.

– Dels genom att förenkla förfarandena. Detta är ett återkommande önskemål bland alla berörda aktörer. Förenklingen bör göras i enlighet med kraven på öppenhet, sund ekonomisk förvaltning och lika behandling av alla berörda parter. De nuvarande förfarandena medför en onödigt lång fördröjning mellan offentliggörandet av inbjudan att lämna förslag och åtgärdernas start, vilket beror på en rad etapper som framstår som oproportionerliga i förhållande till de summor det gäller (fördröjning för inlämnade av ansökan, kommissionens interna förfaranden, budgetförhandlingar med stödmottagarna, kommittéförfarande).

- Bättre definierade prioriteringar som också är mer i linje med kommissionens politiska prioriteringar

Definitionen av prioriteringarna bör vara mer inriktad på den politiska verksamheten och gynna projekt som motsvarar dessa prioriteringar.

Vidare bör man vara mer uppmärksam på spridningen av projektresultaten för att garantera att såväl resultat som hela programmet blir mer synliggjorda.

- Mer europeiskt mervärde

De ekonomiska insatserna bör koncentreras på projekt som har en verklig EU-dimension och ett stort europeiskt mervärde. För att det målet ska kunna uppnås är det viktigt att finansiera

större projekt. De årliga arbetsprogrammen och nästa grundbeslut bör därför innehålla de bestämmelser som behövs för detta ändamål.

Redan i kommissionens förslag till grundbeslut för det nuvarande programmet föreskrev att minst tre medlemsstater skulle delta i projekten, men i den slutliga texten föreskrivs bara två (i programmet Straffrätt kan till och med rent ”nationella” projekt godkännas).

- Driftsstöd

Som påpekats ovan har programmets del för driftsstöd hittills gett nedslående resultat, vilket kan förklaras med ett visst ointresse för denna typ av stöd, men också av det faktum att de flesta av de förslag som inkommit ofta ligger närmare ett särskilt åtgärdsprojekt än ett årligt arbetsprogram. Dessutom är det mycket svårt att ringa in den europeiska dimensionen i denna typ av verksamhet (man undantar de verkliga EU-nätverken, som var det främsta målet i kommissionens förslag).

Med tanke på den arbetsbörda som en årlig inbjudan att lämna förslag om driftsstöd och de resultat detta hittills har gett bör kommissionen överväga att inte upprepa detta 2014.

- Förhållandena mellan programmen – mot en sammanslagning?

Inför nästa budgetplaneringsperiod, som börjar 2014, kan olika möjligheter att reformera programmet övervägas, bland annat en sammanslagning med tvillingprogrammet Straffrätt. Programmen skildes åt 2007 på grund av att de har olika rättsliga grunder, men efter Lissabonfördragets ikraftträdande är detta inte längre något problem.

Kommissionen skulle därför kunna överväga möjligheten att föreslå ett program som förenar civilrätt och straffrätt.